

Selvvalgt er velvalgt

21 årige Emma Graham Anderson er et eksempel på, at når de unge får lov at vælge, så er der større mulighed for et godt resultat. Hendes store gevinst har været det sociale, og hun er en helt anden pige efter at have taget sin STU på Nordfyns Højskole, og det åbner op for hendes muligheder. Det tog Ligeværd en snak om med hende og højskolens leder, Mogens Godballe.

TEKST OG FOTO: PETER CHRISTENSEN

- Hvis vi selv får lov til at vælge, ud over hvad vi har i vores kommune, så tror kommunerne åbenbart, at resultaterne bliver frygtelige, siger Emma.

- Men nej, det gør de altså ikke. Hvis de unge selv bestemmer får man bedre resultater. Jeg synes, det er pointen, ja, vi laver fejl som alle andre, men lad os lære af det selv. Et forkert valg betyder ikke, at det næste valg vi træffer også er forkert. Jeg kan virkelig ikke forestille mig, hvordan de 3 år STU ville være gået hvis jeg var blevet i Næstved i det tilbud, de ønskede jeg skulle tage. Det er mangel på respekt og ressourcer der går spildt, hvis man ikke lytter til, hvor de unge gerne vil hen.

Mild autist

Det var først i 12-13 års alderen, at hun er mild autist. Hun havde med egne ord et trist og ensomt folkeskoleforløb. Emma lærer langsomt og skal undervises på en speciel måde. Hun har brug for struktur og faste rammer uden for store ændringer. Ændringer skal hun kende til i god tid, selv om hun er blevet bedre til at håndtere det gennem de tre år hun har gået på Nordfyns Højskole.

- Socialt er jeg meget introvert, men det er også blevet meget bedre. Jeg holder mig som regel til en lille gruppe af mennesker. Forskellen er at her møder du så mange forskellige slags mennesker med forskellig personlighed. Jeg synes, det er meget nemmere her at finde nogen, du kan gå i spænd med, end hvis du bare bli-

ver i den samme by og kun har nogle få venner, du har det godt med, forklarer Emma.

- Og her, jeg bor alene på værelset og betaler ekstra for det, når jeg bliver træt i hovedet, kan jeg trække mig tilbage, og så når jeg er klar til at være sammen med nogen igen kan jeg gå ud og finde den, jeg gerne vil være sammen med. I Næstved havde jeg en meget mere ensom og isoleret tilværelse, end jeg har her.

UU: Et meget godt forløb

Anne Marie Kappel, UU vejleder på STU området i Vordingborg, bekræfter at Emma virkelig har haft et meget godt forløb.

- Kan elementerne i uddannelsesplanen bedre kan løftes andre steder end Næstved, så er situationen en anden. Det var der i Emmas tilfælde, siger Anne Marie Kappel.

- Hun har fået talt engelsk i dagligdagen med de internationale elever, fået nye venner og udviklet sig meget på det sociale område. Hun tager selv turen mellem højskolen og Næstved.

Det sociale er blomstret op

- Min store gevinst har været den sociale udvikling. Jeg vil have nemmere ved selv at tage nogle initiativer, når jeg kommer tilbage til Næstved.

Emma har en skræk for at rejse alene, men hun rejser alene mellem skolen og Næstved. Og jeg har mange venner i Japan nu, Nordfyns Højskole har mange in-

Forstander Mogens Godballe, Nordfyns Højskole

ternationale elever, og de japanske elever vil rigtig gerne snakke.

- Jeg vil gerne til Japan. Så det er et af mine mål nu, at prøve at få selvtillid nok til at tage til Japan selv og besøge de venner, jeg har der. Det arbejder jeg på til næste sommer eller næste sommer igen.

En tid i sort

Det første halve år var Emma meget sig selv, levede meget i sit eget univers, og det kunne ske i at hun gik i baglås i undervisningen. Hun kunne lægge sig på gulvet, gå sin vej og kunne slet ikke være med. Hun trak sig fuldstændig og gik i sort.

Selv siger Emma: - Hvis jeg skulle være social, endte jeg bare med at trække mig ind i hovedet. Det blev for larmende i mit hoved, det blev uoverskueligt, og hvis jeg ikke trak mig ind, endte jeg bare med at blive sur.

- Men Emma er blevet mere og mere

synlig og aktiv i højskolelivet, hvor hun hele tiden har gang i nogle elevgrupper, både engelsk- og dansktalende, hun har jo kontakter på alle linjerne her. Og det vil vi rigtig gerne have her på højskolen. Det er Emma en af dem, der er bedst til, fortæller forstander Mogens Godballe.

- Hun er gået fra at være en der gik i sit eget lille univers og trak sig, til en pige der indgår sociale relationer, tager ansvar og er med på alle leder og kanter. Når man har fulgt hende i de tre år, er der sket fantastisk meget socialt. Vi glemmer helt, at hun er autist. Kan man forlange mere?

Internationale venner

Emma startede på Livslinjen i sit første hele år. Det andet år gik hun på musik og medie. Emma er i den grad tosproget, da hun har engelske aner. Det nyder de internationale elever, der gerne vil lære lidt dansk,

Indtil 2005 hed, det der i dag hedder Nordfyns Højskole, Dansk-Japansk Højskole. Stedet er startet af en japaner, Tadau Chiba, tidligere pilot og karate-træner, som var betaget af Danmark, vores velfærd, demokrati og sundhedssystem. Han ville lave en højskole, hvor unge med særlige behov blev mødt respektfuldt.

I 2005 fik Nordfyns Højskole en godkendelse og startede i maj det første højskoleforløb for unge.

Nordfyns Højskole er en lille hyggelig højskole i landsbyen Harritslev uden for Bogense. Højskolen har til huse i en tidligere landsbyskole fra 1914. Der er bygget nyere elevboliger, og skolen har plads til 75 elever.

Nordfyns Højskole udbyder linjerne:

- Almenlinjen
- Slankeskolen
- Livslinjen
- SoSu
- Global Future
- Dansk sprog og kultur

godt af. Her på hendes sidste år er hun på linjen Global Future.

- På Global Future går elever fra Afrika, Nepal, Japan, Kina og lærer omkring miljøet, hvad man selv kan gøre for at gøre det bedre, lærer om naturlig udvikling af mennesker, hvor mange faser du går igennem fra du bliver født, til du bliver voksen og så videre. Det hele foregår på engelsk. Grunden til at det har været den største udfordring er, at på Global Future tager man ikke specielle hensyn som på Livslinjen. Men det går fint med at følge med, siger hun med et smil.

Når Mogens Godballe vurderer, hvordan Emma klarer sig på skolen, er det vel fair nok, at hun får mulighed for at vurdere Mogens Godballe i forhold til sine oplevelser med andre skoleledere.

- Mogens er helt klart mere involveret som forstander og følger med i elevernes hverdag. Han er mere rundsindet, man bliver altid taget godt imod og man kan altid finde ham. De andre skoleledere, jeg har mødt, skulle man nærmest booke et møde med to dage i forvejen. Det var ikke nogen, man havde lyst til at komme til. Det har man til Mogens.

Et trygt ungdomsmiljø

Emma er den første der bliver færdig med en STU på Nordfyns Højskole. Det det blev hun her i sommers.

Da STU kom, mente Nordfyns Højskole, at de kunne gøre en forskel. Højskolen har et trygt og godt ungdomsmiljø, mange forskellige fag og den tryghed, der er i kostskoleformen. Man kan føle sig tryk her og føle, at det er ens hjem.

- Men vi har oplevet, at kommunerne er meget uvillige til at sende de unge på højskoler – i det hele taget i ophold uden for egen kommune. De vil allerhelst beholde dem hjemme i deres egne kommunale projekter, men en del af Emmas succes er faktisk, at hun fik lov til selv at vælge, siger Mogens Godballe og fortsætter:

- Ideen med STU var vel, at nu skulle unge med særlige behov virkelig tages alvorligt og respekteres, det er de bestemt ikke altid blevet, men der var ikke økonomi i loven, og det blev i stedet til noget nørkleri med kommunerne, der skulle finde penge. Emma er et eksempel på, at når de unge får lov til at vælge, så kan der også komme et godt resultat ud af det. ●

Emma med en kinesisk veninde på højskolen, hvor der er mange internationale elever